

Ny lov om offentlighed i forvaltningen

Som noget nyt vil den nye offentlighedslov angive de formål, som loven navnlig varetager. I tilknytning hertil vil det fremgå, at myndighederne mv. skal sørge for, at hensynet til åbenhed i videst muligt omfang varetages ved etablering mv. af nye IT-løsninger.

For så vidt angår lovens anvendelsesområde videreføres gældende ret, hvorefter loven gælder for al virksomhed, der udøves af den offentlige forvaltning. Samtidig vil der dog ske en udvidelse af lovens anvendelsesområde i en række henseender. Lovens anvendelsesområde udvides til også at omfatte KL og Danske Regioner. Endvidere udvides lovens anvendelsesområde til som udgangspunkt også at omfatte selskaber, hvor det offentlige ejer mere end 75 pct. af ejerandelene, samt selskaber, institutioner mv., i det omfang de træffer afgørelse på vegne af staten, en region eller en kommune.

Endvidere indføres en pligt for forvaltningsmyndighederne til at sikre sig, at virksomheder, der får overladt opgaver, som efter lovgivningen påhviler det offentlige, løbende giver myndigheden oplysninger om udførelsen af opgaverne.

Der sker en lovfæstelse af gældende ret, hvorefter offentlighedsloven finder anvendelse på særlige organer (selvejende institutioner, foreninger, fonde mv.), der er oprettet ved lov eller i henhold til lov, samt sådanne organer oprettet på privat initiativ, som udøver offentlig virksomhed af mere omfattende karakter, og som er undergivet offentlig regulering, kontrol og tilsyn. Endvidere videreføres den gældende bestemmelse, hvorefter visse energiforsyningsvirksomheder er omfattet af offentlighedsloven.

Gældende ret, hvorefter enhver som udgangspunkt har ret til aktindsigt i dokumenter, der er indgået til eller oprettet af en forvaltningsmyndighed som led i administrativ sagsbehandling i forbindelse med dens virksomhed, videreføres.

Det såkaldte subjektive identifikationskrav vil blive ophævet og erstattet med et krav om, at temaet for aktindsigtsanmodningen skal angives af den, som fremsætter anmodningen. I tilknytning hertil indføres en adgang for en myndighed til at undlade at behandle en anmodning om aktindsigt – selvom det nye identifikationskrav er opfyldt – hvis det vil nødvendiggøre et uforholdsmæssigt ressourceforbrug.

Det videreføres, at retten til aktindsigt (som hovedregel) ikke omfatter databaser, herunder registre eller andre systematiserede fortegnelser, hvor der gøres brug af elektronisk databehandling.

I tilknytning hertil indføres som noget nyt en ret til at få foretaget en sammenstilling af oplysninger i myndighedernes databaser (dataudtræk) samt en ret til at få indsigt i den databeskrivelse, der knytter sig til en database.

Herudover videreføres den gældende bestemmelse om notatpligt, og der sker en lovfæstelse i forhold til afgørelsessager af den ulovbestemte forvaltningsretlige grundsætning om notatpligt vedrørende ekspeditioner af væsentlig betydning.

Endvidere indføres dels en pligt for myndighederne til af egen drift at overveje meroffentlighed, dels en udvidelse af meroffentlighedsprincippet til også at omfatte sager undtaget fra aktindsigt.

Der indføres også regler i den nye offentlighedslov, der regulerer myndighedernes pligt til at foretage journalisering.

Desuden vil der blive etableret et forsøg med en postlisteordning samt etableret en såkaldt offentlighedsportal. Der indføres endvidere en pligt for visse myndigheder til på myndighedens hjemmeside på internettet løbende at give information om vedkommende myndigheds virksomhed.

En lang række af de bestemmelser i den gældende offentlighedslov, der undtager visse sagstyper, visse dokumenttyper og visse oplysningstyper, videreføres. Bestemmelserne vil dog på visse punkter blive indskrænket (hvorved adgangen til aktindsigt udvides) eller udvidet (hvorved retten til aktindsigt begrænses).

Som nævnt vil der blive indført en udvidelse af adgangen til aktindsigt i en række henseender.

Således indføres en ret til aktindsigt i et bødeforelæg, der er vedtaget af en juridisk person, samt indsigt i den øverste ledelseskontrakt (herunder f.eks. direktørkontrakter) for så vidt angår oplysninger om de overordnede prioriteringer for den pågældende myndighed. Der indføres også en bemyndigelsesbestemmelse om aktindsigt i visse kommunale og regionale interne arbejdsdokumenter.

Endvidere indføres en ret til indsigt i såkaldte praksisoversigter samt en ret til indsigt i (ekstrahering af) oplysninger om interne faglige vurderinger i endelig form, der indgår i et fremsat lovforslag mv. I tilknytning hertil indføres dog en adgang til at afslå at foretage ekstrahering af oplysninger fra bl.a. interne dokumenter, i det omfang det vil indebære et uforholdsmæssigt ressourceforbrug.

Der vil imidlertid også blive indført visse begrænsninger i retten til aktindsigt.

Således indføres en undtagelse af alle sager om førelse af en kalender fra retten til aktindsigt.

Der indføres også en undtagelse af interne dokumenter og oplysninger, der udveksles mellem et ministeriums departement og dets underordnede myndigheder eller mellem forskellige ministerier på et tidspunkt, hvor der er konkret grund til at antage, at en minister har eller vil få behov for embedsværkets rådgivning og bistand. Endvidere indføres en adgang til at undtage dokumenter, der udarbejdes og udveksles mellem ministre og folketingsmedlemmer i forbindelse med sager om lovgivning eller anden tilsvarende politisk proces. Relevante oplysninger om sagens faktiske grundlag og oplysninger om

eksterne faglige vurderinger samt om interne faglige vurderinger i endelig form vil skulle ekstraheres – det vil sige uddrages af dokumentet – efter de almindelige regler herom, selvom disse to undtagelser finder anvendelse.

I forbindelse med at lovens anvendelsesområde udvides til også at omfatte KL og Danske Regioner, undtages interne dokumenter og oplysninger, der udveksles mellem KL, Danske Regioner, kommunerne og regionerne i forbindelse med bl.a. økonomiske eller politiske forhandlinger med staten.

Endelig vil der blive gennemført en række ændringer af offentlighedslovens regler om kompetence, klageadgang og sagsbehandling mv.

Der indføres således en sagsbehandlingsfrist på syv arbejdsdage for den myndighed, der modtager en anmodning om aktindsigt, ligesom der indføres en sagsbehandlingsfrist på 20 arbejdsdage for vedkommende klageinstans. Begge frister kan dog efter omstændighederne fraviges.

Der indføres også en ret til at påklage en aktindsigtsafgørelse direkte til den øverste klageinstans samt en ret til særskilt at påklage sagsbehandlingstiden. Herudover indføres der en klagevejledningspligt til tilsynsmyndigheden i forhold til kommunale og regionale aktindsigtsafgørelser.

Endelig vil der blive indført en adgang for den aktindsigtssøgende til som udgangspunkt selv at bestemme, hvordan aktindsigten skal gennemføres.